

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos & Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

3. Quinam homines, aut quæ gentes sortes vsurparunt; siue apud profanos, siue apud sacros Scriptores? idq[ue] siue licitè siue illicitè.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

tim, ipse paterfamilia precatus Deos, calūm^g, suspiciens ter singulos tollit, sublatos, secundū impressam antē notam, interpretatur. Sinis hodie propē similis est diuinatio duorum lignorum æqualium, quam describit Gunzalinus Mendozius, nec non Philippinensium, seu Lusitanorum, in India, teste Martino Ignatio. Hoc pacto, apud Ezechielem, superstitiosè Nabuchodonosor, non Dei, sed suo, vel mali genij instinctu omen captauit. dubius Ammonitasne, an Iudæos inuadere deberet. Nam, vt infra pluribus dicam, sumens duas sagittas, vni inscripsit nomen Rabbath (quæ erat petra Arabiæ, metropolis Ammonitarum) alteri nomen Ierusalem: eas deinde commiscuit: mox vnam, clausis oculis, ac cæcè eduxit, cui inscriptum videns, *Ierusalem*, statim contra eam perrexit. In summa tot genera sunt *Sortium*, quot placita voluntatum.

His ergo atque alijs talibus Sortibus diuersi sunt vsi; siue Ethnici, siue Iudæi, siue Christiani; & omnis ferè natio, Ægyptij, Babylonij, Græci, Latini, Hebræi, Itali, Hispani, Galli, Germani &c. De Ægyptijs constat, quos quisque coleret agros, viritim inter se *sortibus* diuisisse. *Sorte* etiam vsum regem Babylonis Ezechiel testatur. Qua etiam vsi sunt Gentiles illi, quibuscum Ionas nauigans eiectus est in mare. Item Augustus, Tiberius, Attalus rex Pergami. Apud Græcos colonias *sortibus* deducebant. Quamobrem coloni κληρονομοι dicebantur. Iudices in Areopago, varijs in vnam coniectis litteris, *sortiebantur*, vt docet ex Demosthene & Scholiaste Aristophanis Sigonius. Tullius refert, legem Syracusis fuisse, quæ Iouis sacerdotem in annos singulos *capi sortito* iuberet; licet Dion Halicarnasseus contrariam legem recitet, cauentem, *sorte, aut precio deligi sacerdotem*. De Dionysio Syracusano Plutarchus scribit, eum augurium cæpisse Monarchiæ, ex littera M. quæ ipsi obtigerat. Apud Lacedæmonios, Athletæ *sorte* educabantur ad pugnandum; ne aut suspicioni locus esset malevolentia; aut alij illis gloriæ occasionem inuiderent. De Romanis Tacitus scribit, eos magistratus, legationes, ac præfecturas *sortitos* esse, ne ambitioni, aut inimicitijs locus foret. Liuius ait: *apud Romanos, de loco, & ordine agminis, duces sorte desiniebantur*: vtique propter eandem causam. Apud Hebræos *sortium* vsum fuisse sacra litteræ testantur. Nam & hircus immolandus *sorte* electus est. *Duos hircos stare faciet, coram Domino, in ostio tabernaculi testimonij: mittensq, super vtrumq, sortem, vnam Domino, & alteram capro*

Ti 2

emissa-

Gunzalin.
Mendoz. l. 2.
Hist. Chin.
cap. 4.
Martin. Ign.
Itinerarij,
c. 8.
Ezech. 21.
21.

III.

Cap. 21. 19.
Ion. 1. 7.

Car. Sigon.
l. 3. de Rep.
Athen.
Cicer. Act.
4. in Verr.
Dion. Hal.
lib. 2. hist.
Rom.
Plutarch. in
Apopht. Lu-
ciantis in
hermotimo.
Tacit. l. 10.
Sigon l. 2. de
iudic. c. 12.
Liuius lib. 2.
Dec. 3.
Leuit. 16. 8.

Num. 17. 2. emissario; cuius exierit fors, Domino offeret illum pro peccato: cuius autem Iosue. 7. 16. rem in caprum emissarium, statuet eum viuum coram Domino, ut fundat preces super eo, & emittat eum in solitudinem. Sorte Aaron alijs prælatus. Sorte deprehensus Achan & Ionathas. Sorte Saul creatus rex. Sorte terra Promissionis inter Hebræos partita. Sorte obita sacerdotalia munera. Cum sacerdotio fungeretur Zacharias in ordine vicis sue, ante Deum, secundum consuetudinem sacerdotij, sorte exijt, ut incensum poneret. Nam inter sacerdotes Sors iacta est, quis suffiret, aut thus incenderet. Cum enim plures essent eiusdem familiæ sacerdotes, qui eadem hebdomade, in templo, sacerdotio fungerentur, & vnus duntaxat adolerè thus posset, sortitione exploratum est, quem eorum id, vno die, quem altero, aut quem manè, quem vespere facere id oporteret. Ira Euangelium narrat,

Actor. 1. 23. Quid quòd, cum Iudæ subrogandus esset Apostolus, Apostoli reliqui statuerunt duos, Ioseph, qui vocabatur Barsabas, qui cognominatus est iustus: & Matthiam &c. Et dederunt Sortes eis: & cecidit fors super Matthiam, & annumeratus est cum undecim Apostolis? Sortibus rem gestam testatur Lucas, vt electionem Matthiæ diuinitus prouisam factamque significet.

IV.

Quod Apostoli ausi sunt, fecerunt etiam multi boni Christiani, qui ab Apostolis descenderunt. Quippe nonnulli sanctissimi viri, Dei circa se voluntatem, sacræ Scripturæ, diuinique Codicis, veluti fortuita apertione, scrutati sunt; & inuenerunt, quod quæsiuerunt. Plurimi ex alicuius sententiæ auditione, rectè vel ominati sunt, vel vitam instituerunt; vt dubitari non possit, omnino diuinum iudicium intercessisse, sicut, ante Originem & Augustinum, docuit D. Dionysius, de Matthiæ electione ita loquens: De illa sorte diuina, quæ Matthiæ diuinitus obrigit, alij quidam alia sensere, meo iudicio, non rectè: aperiam autem & ipse, quid sentiam. Videtur mihi scriptura sortem appellasse diuini quiddam & præcipui muneris, per quam illi choro sacratissimo insinuaretur, qui esset diuina electione declaratus. Quibus subiungit, ob reuerentiam, permisisse Apostolos, non iudicio suo, sed Deo ipsi electionem. Sunt ergo sortes quædam humana manu proiectæ, sed diuina directæ. Quid multa? Sortes mittuntur in sinum; sed à Domino temperantur, aliquando in hominibus ad certa officia eligendis; aliquando ad frugem meliorem reuocandis; aliquando in asciscendis Diuis tutelaribus, aut alijs negotijs dirigendis.

Verum